

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
Dosar nr. 3730/2/2011

SENTINȚĂ CIVILĂ NR.308
Ședința publică de la 18.01.2012
Completul compus din:
PREȘEDINTE - GĂINĂ IONUȚ CRISTIAN
GREFIER - DINU MIHAELA

Pe rol judecarea acțiunii în contencios administrativ și fiscal formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, în contradictoriu cu pârâtul BUTIURCĂ IOAN, având ca obiect „constatarea calității de lucrător/colaborator al securității”.

La apelul nominal făcut în ședința publică, se prezintă reclamantul prin consilier juridic, lipsind pârâtul.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează Curții că prin serviciul registratură la data de 09.01.2012 pârâtul a depus completare la întâmpinare.

Curtea înmânează reclamantului prin consilier juridic, completarea la întâmpinare depusă de către pârât.

Reclamantul prin consilier juridic, nu solicită un termen pentru a lua la cunoștință de completarea la întâmpinare. Cu privire la fondul cauzei, solicită admiterea acțiunii așa cum a fost formulată.

Curtea reține cauza în pronunțare.

CURTEA,

Prin acțiunea înregistrată pe rolul acestei instanțe sub nr. 3730/2/2011 din 19.04.2011 reclamantul Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității a solicitat ca prin hotărârea ce se va pronunța să se constate existența calității de lucrător al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul Butiurca Ioan, născut la data de 22.03.1949, în Breaza, județul Mureș, cu domiciliul mun. Târgu Mureș, _____, județul Mureș.

În motivarea acțiunii reclamantul a arătat că, în fapt, prin cererea nr. P 798/09/23.04.2009, adresată C.N.S.A.S. de către domnul _____ se solicita verificarea, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului fond informativ nr. I 234575 (cotă C.N.S.A.S.), dosar în care domnul BUTIURCA Ioan figurează în voi. 1, f. 2, 43. De asemenea, prin cererea nr. P 2913/09/14.10.2009, adresată C.N.S.A.S. de către domnul _____ se solicita verificarea, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului fond informativ nr. I 236113 (cotă C.N.S.A.S.), dosar în care domnul BUTIURCA Ioan figurează în voi. 1, f. 22, 23, 24 și 25. Prin cererea nr. P 572c adresată C.N.S.A.S. de către domnul _____ se solicita verificarea, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului fond informativ nr. I 257470 (cotă C.N.S.A.S.), dosar în care domnul BUTIURCA Ioan figurează în voi. 1,

f. 11v., 13, 143,146, 150, 152,155,157,162 și 163. Ținând cont de prevederile art. 1 alin. 7 alin. 8 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, cererile formulate sunt legale.

S-a mai arătat că, așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatate nr. DI/1/426/23.02.2011, precum și al înscrisurilor anexate acțiunii, domnul BUTIURCA Ioan având gradul de maior, ofițer de cercetare penală în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Harghita, în cadrul acțiunii informative deschise asupra unui frezor din cadrul I.U.P.S. Gheorghieni, semnalat cu „manifestări ostile la adresa orânduirii socialiste din țara noastră și calomnii la adresa conducerii superioare de partid și de stat” a propus „în scopul prevenirii extinderii cercului de persoane față de care să se dedea la manifestări ostile”, „descurajarea și temperarea sa în procesul cercetării informative”. De asemenea, pârâtul a propus identificarea persoanelor din cercul de prieteni ai urmăritului, pentru a fi audiate în legătură cu preocupările acestuia și pentru clarificarea următoarelor aspecte: „Cine îi sunt colegii de muncă și prietenii mai apropiați în orașul Gheorghieni, în județul Harghita; Ce rude, prieteni, cunoștințe are în țară, unde anume; Natura discuțiilor purtate cu persoanele din cercul său apropiat de relații; Ce studii are, dacă a dat admitere la facultate, unde, când, ce rezultate a obținut, ce comentarii a făcut după nereușita la admitere, cu cine; De ce: denigrează politica economică a țării noastre; proferează calomnii la adresa conducerii superioare de partid și de stat; discută tendențios cu privire la orânduirea socialistă din țara noastră; folosește cuvinte jignitoare la adresa poporului român; atitudinea și poziția sa față de manifestările dușmănoase la care s-a dedat.”

Ulterior, în aceeași acțiune informativă, domnul BUTIURCA Ioan a propus avertizarea persoanei urmărite, deoarece „în procesul cercetării informative, după ce i s-a adus la cunoștință motivul chemării sale în fața organelor de stat, K. R. a recunoscut că, periodic a avut manifestări prin care denigra orânduirea socialistă din țara noastră, calomnia conducerea superioară de partid și de stat. De asemenea, a declarat că, s-a dedat la astfel de manifestări sub influența emisiunilor posturilor de radio reacționare din străinătate, pe care le ascultă în mod frecvent la domiciliu”.

Măsura propusă de către pârât a fost pusă în aplicare așa cum rezultă și din Raportul privind modul cum a decurs avertizarea numitului K.R. din Gheorghieni, document depus în probatoriu.

În consecință, așa cum reiese din documentele cuprinse în Nota de Constatate amintită anterior, pe care de altfel le-a reținut și în motivarea acțiunii în constatare, activitatea domnului BUTIURCA Ioan se remarcă prin acțiunile ce au avut ca efect îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Reclamantul consideră că activitățile desfășurate de către domnul BUTIURCA Ioan, în calitate de angajat al fostei Securități, au îngrădit următoarele drepturi și libertăți fundamentale ale omului, recunoscute și garantate de legislația în vigoare la acea dată:

- > dreptul la viață privată, prevăzut de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice;
- > dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor, prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice;

Pentru argumentele prezentate anterior, consideră că sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și

completări prin Legea nr. 293/2008, pentru a se putea constata calitatea de „lucrător al Securității”. Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiții pentru a se putea reține calitatea invocată:

1. Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945-1989. Or, în speța dată, această condiție este asigurată deoarece, așa cum a mai precizat, domnul BUTIURCA Ioan a avut gradul de maior, ofițer de cercetare penală (1988, 1989) în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Harghita (1988, 1989).

2. În calitatea menționată la punctul 1, să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată prin acțiunile expuse pe larg anterior. Așa cum se poate observa, toate măsurile întreprinse de către domnul BUTIURCA Ioan au încălcat flagrant drepturi și libertăți fundamentale ale omului garantate prin legile în vigoare la acea dată.

În drept, a invocat următoarele articole: art. 1 alin. 7, art. 2 lit. a, art. 8 lit. a, art. 11 alin. 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 27 alin. 1 și alin. 5, art. 35 alin. 5 lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S., adoptat prin Hotărârea Colegiului C.N.S.A.S. nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile art. 112 al Codului de Procedură Civilă.

La data de 24.10.2011, pârâtul Butiurca Ioan a depus întâmpinare prin care a arătat că pentru încadrarea unei persoane ca lucrător al Securității art. 2 lit. a din OUG nr. 24/2008 prevede mai multe condiții printre care și aceea de a fi desfășurat activități care au suprimat sau îngrădit drepturile și libertățile fundamentale ale omului, desfășurate în scopul susținerii puterii totalitar comuniste.

Pârâtul mai arată că acțiunea CNSAS nu precizează în ce constau încălcările efective ale drepturilor menționate și nu conține elemente concrete din care să rezulte existența și natura prejudiciului presupus a fi cauzat prin activitățile informative, nu este fundamentată pe un probatoriu din care să rezulte îngrădirea drepturilor și libertăților la care se face referire în conținutul ei iar cu privire la îngrădirea drepturilor și libertăților prevăzute de Pactul privind Drepturile Civile și Politice, trebuiesc luate în considerare și prevederile art. 19, alin. 3 din Pactul privind Drepturile Civile și Politice, care prevede că "exercitarea drepturilor prevăzute de alin. 2 comportă obligații și răspunderi speciale. În consecință, ea poate fi supusă unor limitări ce trebuie stabilite în mod expres prin lege și care sunt necesare: a. respectării drepturilor și reputației altora; b. apărării securității naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice".

Se mai precizează de către pârât că a desfășurat activități de cercetare penală în urma cărora au fost condamnate mai multe persoane pentru infracțiuni prevăzute în legislația penală de la acea vreme, motiv pentru care consideră că prin aceste activități a contribuit la realizarea scopului legii penale prev. de art. 1 din Codul Penal din 1968, în vigoare și în prezent, astfel că nu se poate reține că a suprimat sau îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului, în scopul susținerii puterii totalitar comuniste.

Pârâtul a mai invocat următoarele aspecte:

1. Interpretarea măsurilor de urmărire informativă ca aducând atingere unor drepturi și libertăți fundamentale este apreciată de către C.N.S.A.S. fără a lua în considerare scopul real și efectul demonstrabil de apărare a unui interes legitim privitor la siguranța națională, indiferent de regimul politic aflat temporar la putere;

2. Activitățile enunțate la starea de fapt din acțiunea C.N.S.A.S., specifice activității tuturor serviciilor de informații și desfășurate pentru asigurarea securității naționale, indiferent de regimul politic aflat la putere, au fost executate în conformitate cu legislația și normele în vigoare la acea dată;

3. Activitățile enunțate la starea de fapt din acțiunea C.N.S.A.S. erau impuse la acea dată de necesitatea apărării unor valori sociale a căror atingere ar fi adus prejudicii securității naționale, valori prevăzute de Constituția din 1965 și de constituțiile ulterioare ale României;

4. Drepturile și libertățile fundamentale la care face referire acțiunea C.N.S.A.S. trebuiau exercitate cu bună-credință, pentru a nu aduce atingere valorilor sociale apărate de lege în acea perioadă, respectiv valori fundamentale prevăzute de Constituția României din 1965.

Pârâtul a mai făcut referire la decizia Curții Constituționale nr. 899/06.06.2010 în care s-a arătat că „Din analiza prevederilor O.U.G. nr. 24/2008, și anume a art. 11 alin. (1)-(3), Curtea constată că acestea permit instanței de contencios administrativ ca, în cadrul acțiunii în constatare cu care a fost sesizată, să procedeze la cenzurarea "Notei de constatare" și să uzeze de toate mijloacele procedurale în cadrul procesului, pentru stabilirea adevărului. De altfel, o practică contrară ar încălca principiile generale de drept, în temeiul cărora instanța de judecată administrează dovezi care să ducă la dezlegarea pricinii și, în final, la îndeplinirea justiției. Așadar, într-o acțiune în constatare (...), promovată de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, pârâtul nu trebuie să își demonstreze propria nevinovăție, revenind instanței de judecată obligația de a administra tot probatoriul pe baza căruia să pronunțe soluția. Constatarea calității de colaborator al Securității trebuie să fie rezultatul unei analize minuțioase din partea instanței asupra întregului material depus de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității în cadrul acestui proces pot fi demonstrate atât faptele pozitive, cât și faptele negative, acestea din urmă prin dovedirea faptelor pozitive contrare”.

Pentru toate motivele de mai sus, pârâtul a solicitat respingerea acțiunii, ca neîntemeiată.

La data de 09.01.2012, pârâtul a depus o completare la întâmpinare, prin care a făcut o analiză a înscrisurilor depuse de reclamant ulterior formulării cererii de chemare în judecată, arătând că din acestea nu rezultă că a dispus măsuri prin care să îngreuească dreptul la liberă exprimare și libertatea opiniilor a persoanelor respective.

În susținerea acțiunii, reclamantul a depus următoarele înscrisuri: Nota de Constatare nr. DI/426/23.02.2011, aprobată de Colegiul C.N.S.A.S.; și copii certificate de pe documente aflate în arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, precum și cererile de verificare adresate C.N.S.A.S. de către [redacted] și [redacted].

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea constată că prezenta acțiune este întemeiată pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare:

Prin cererile înregistrată la reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, petiționarii [redacted] și [redacted] au solicitat verificarea calității de lucrător al Securității a ofițerilor și subofițerilor care au contribuit la instrumentarea dosarelor având cotele I 234575, I 236113, I 257464 și I 257470.

În urma verificării, reclamantul CNSAS a întocmit nota de constatare nr. DI/426/23.02.2011, prin care s-a apreciat că pârâtul Butiurcă Ioan, ce a contribuit la

instrumentarea dosarelor cota I 5372, I 236113 și R 301817, ar îndeplini condițiile prev. de OUG nr. 24/2008 de lucrător al Securității.

Curtea reține că dispozițiile art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008 definesc noțiunea de lucrător al Securității ca fiind „orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv de ofițer acoperit, în perioada 1945 – 1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”.

Din cuprinsul acestei prevederi legale, rezultă că pentru a se putea reține calitatea invocată, trebuie îndeplinite următoarele condiții:

- persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945 - 1989.
- în calitatea de mai sus, persoana să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Din înscrisurile depuse de reclamant de la filele 25-53, inclusiv cele semnate personal de către pârât, Curtea reține că este îndeplinită prima condiție, întrucât pârâtul a avut gradul de maior, ofițer de cercetare penală în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Harghita în anii 1988 și 1989.

În cauză este îndeplinită și cea de-a doua condiție întrucât, pârâtul, în calitatea de mai sus, a procedat la verificarea numitului [REDACTAT] cercetat informativ pentru manifestări ostile la adresa conducerii superioare de partid și de stat, având în vedere informațiile obținute de mai mulți informatori ai Securității menționați în raportul din 23.02.1989 (fila 29). În acest sens pârâtul a elaborat planul de cercetare de la filele 30-31, potrivit căruia, în scopul prevenirii extinderii cercului de persoane față de care să se dedea la manifestări ostile, se impune descurajarea și temperarea sa în procesul cercetării informative, urmând a fi identificate persoanele din cercul său apropiat de prieteni, pentru a fi audiate în legătură cu preocupările lui [REDACTAT]. S-a stabilit că se vor clarifica aspecte legate de colegii de muncă și prietenii acestuia, rude, cunoștințe în țară, natura discuțiilor purtate cu persoanele din cercul său apropiat de relații, studiile acestuia. De asemenea, urma a se stabili de ce persoana urmărită denigrează politica economică a țării, profesează calomniile la adresa conducerii superioare de partid și de stat, discută tendențios cu privire la orânduirea socialistă din țară și folosește cuvinte jignitoare la adresa poporului român.

Se reține și că pârâtul a procedat la audierea lui [REDACTAT] (raportul de la fila 32) care a recunoscut că, periodic a avut manifestări prin care denigra orânduirea socialistă și calomnia conducerea superioară de partid și de stat și a declarat că s-a dat la astfel de manifestări sub influența emisiunilor posturilor de radio reacționare din străinătate, pe care le asculta în mod frecvent la domiciliu și că este conștient de gravitatea faptelor, le regretă și solicită clemență din partea organelor statului.

În urma cercetărilor efectuate de pârâtul Butiurcă Ioan, acesta a propus avertizarea lui [REDACTAT] propunere ce a fost aprobată de superiorii pârâtului și pusă în executare chiar de către pârât, aspect ce rezultă din raportul de la fila 33, iar în urma avertizării, persoana avertizată s-a angajat să renunțe definitiv la astfel de preocupări și să nu discute cu nimeni despre problemele în legătură cu care a fost cercetat de organele de stat, măsura avertizării fiind înregistrată în documentele Securității și dispunându-se verificarea în continuare a persoanei avertizate pentru a se stabili reacția lui după avertizare.

Curtea reține, din cele de mai sus, că prin activitățile desfășurate de pârât, acesta a încălcat dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor, prevăzut de art. 85 din Constituția României din 1952, art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și dreptul la viață privată, prevăzut de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului. De asemenea, Curtea reține că motivele pentru care i-au fost încălcate numitului [REDACTAT] drepturile de mai sus, și anume manifestările acestuia prin care a denigrat orânduirea socialistă și a calomniat conducerea superioară de partid și de stat, nu pot fi justificate pe necesitatea respectării drepturilor și reputației altora sau apărării securității naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice. De altfel, dacă am accepta punctul de vedere al pârâtului că îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către lucrătorii Securității, poate fi justificată de necesitatea apărării orânduirii socialiste și reputației conducerii superioare de partid și de stat, dispozițiile art. 2 lit. a din OUG nr. 24/2008 ar rămâne fără obiect.

Curtea mai reține și că scopul adoptării OUG nr. 24/2008 nu este acela de a pedepsi persoanele care îndeplinesc condițiile de lucrător sau colaborator al Securității, ci de a aduce la cunoștința publicului identitatea acestor persoane, în condițiile și cu respectarea procedurii prev. de acest act normativ.

Prin urmare, fiind îndeplinite în cauză toate condițiile legale evocate anterior, Curtea apreciază că prezenta acțiune este întemeiată, urmând a o admite, în temeiul art.11 raportat la art.2 lit.a din OUG 24/2008, și a constata calitatea pârâtului de lucrător al Securității în sensul legii.

PENTRU ACESTE MOTIVE
IN NUMELE LEGII
HOTĂREȘTE:

Admite acțiunea formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII cu sediul în sector 3, București, Matei Basarab, nr. 55-57, în contradictoriu cu pârâtul BUTIURCĂ IOAN cu domiciliul în Târgu Mureș, [REDACTAT], Județ Mureș.

Constată calitatea pârâtului Butiurca Ioan de lucrător al Securității.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică astăzi 18.01.2012.

PREȘEDINTE,
GĂINĂ IONUȚ CRISTIAN

GREFIER,
DINU MIHAELA

RED. G.I.C. - 4 ex.